

Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö:

Tehtävän kuvaus:

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Hallinto ja tukipalvelut

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Tehtävän kuvaus: Hallinto- ja tukipalveluissa vastataan sivistyspalveluiden kokonaisuudesta sekä luodaan edellytykset kullekin tehtäväyksikölle ja tehtäväalueelle oman tehtävänsä hoitamiseen. Lisäksi mahdollistetaan monipuolinen yhteistyö kunnan sisällä, kuntarajojen yli sekä hyvinvointialueen ja strategisesti tärkeiden sidosryhmien kanssa. Hallinto- ja tukipalveluissa seurataan lainsäädännön muutoksia sekä muita palvelualueeseen vaikuttavia muutoksia.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteena on Muonion kuntastrategian mukaisesti luoda kuntalaisille elämänlaatua onnellisesta arjesta. Ollaan kokoaan parempia ja ilahduttavan hyvässä kunnossa. Sivistyspalveluiden toiminta perustuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Laajan hyvinvointisuunnitelman 2026–2030 painopisteiden tavoitteet ohjaavat toimintaa. Tavoitteena on luoda hyvinvointia hyvällä johtamisella. Taataan yhdenvertainen oikeus elinikäiseen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Yhdessä muiden palvelualueiden kanssa luodaan kuntalaisille viihtyisää, turvallista ja terveellistä elinympäristöä. Sivistyspalvelut ovat oleellinen osa kunnan toimintaa, jonka tavoitteena on hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvalliseksi olonsa tunteva muoniolainen. Kuntalaisille tarjotaan laadukas sivistyspalvelujen kokonaisuus. Yhdessä kunnan muiden palvelujen kanssa rakennetaan lapsiystävällistä kuntaa. Tavoitteena on jatkaa Lapsiystävällinen kunta -mallin hakuprosessia.

Sivistyspalveluissa rakennetaan vetovoimaa vahvuuksistaan ja ollaan luonnostaan vastuullisia. Varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen ja lukion pedagogiikassa painotetaan edelleen luontokasvatusta onnistuneiden hanketöiden pohjalta. Lisäksi päämääränä on ylläpitää tavoitteellista toimintaa, jonka myötä ympäristösertifikaatti on saatu sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen (Vihreä lippu -ohjelma). Myös muiden tehtäväalueiden toiminnassa

luontokasvatus toimii läpileikkaavana teemana

Sivistyspalveluissa ollaan omalta osaltaan rakentamassa älykkäästi sopeutuvaa ja kipinävoimaista kuntaa. Taataan kattavat tukipalvelut toimialoille sekä panostetaan työhyvinvointiin. Kehityskeskustelut käydään vuosittain, ja henkilöstön kanssa mahdollistetaan myös muu vuoropuhelu. Lisäksi pyritään järjestämään työnohjausta tarvittaessa. Tähdätään kestäväan ja tasapainoiseen talouteen sekä panostetaan yhdessä tekemiseen, kunnan sisäiseen ja alueelliseen yhteistyöhön sekä ennaltaehkäisevään työhön. Tavoitteena on kehittää sivistyspalvelujen organisaatiota ja päivittää tarvittavia suunnitelmia, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä koulutuksen järjestämisen periaatteita.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Sivistyspalvelujen organisaation kehittämistyötä tehdään jatkuvasti sivistyspalvelujen eri tehtäväyksiköissä ja tehtäväalueilla. Sivistyspalvelujen ja hyvinvointialueen rajapintoihin liittyviä palveluja ja palvelupolkuja kehitetään yhteistyössä niin Lapin hyvinvointialueen toimijoiden kuin eri sidosryhmien, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Koulukuljetusten osalta uusi kilpailutusprosessi saatetaan päätökseen yhteistyössä elinvoimapolkujen kanssa. Viranhaltijapäätösten ja lautakunnan pykälien valmistelutyöhön panostetaan edelleen.

Sivistyspalveluissa seurataan aktiivisesti erilaisia hankerahoitusmahdollisuuksia sekä organisoidaan hanketyötä kestävästi ja laadukkaasti. Eri hankemahdollisuuksia arvioidaan kriittisesti, ja samalla tarkastellaan mahdollisuuksia jatkaa hankkeita myös hankerahoituksen päätyttyä.

Sivistyspalvelujen yhteiset toiminnalliset tavoitteet vuonna 2027 pohjautuvat kuntastrategian painopisteeseen "Elämänlaatua onnellisesta arjesta". Erityisesti keskitytään kannustamaan aktiiviseen, liikunnalliseen ja terveelliseen elämäntapaan. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tavoitteiden toteuttaminen sekä turvallisen arjen ja yhdenvertaisuuden edistäminen ovat tavoitteina kaikilla tehtävätasoilla. Kuntalaisia osallistaen luodaan turvallisemman tilan periaatteet ja toimintatavat sivistyslautakunnan hyväksymien linjausten pohjalta eri tiloihin ja tapahtumiin. Huomiota kiinnitetään selkokieliseen viestintään, ja viestintää toteutetaan tarpeen mukaan myös englannin kielellä. Osallistuvan budjetoinnin toteuttamista kehitetään osana kuntalaisten osallistamista ja osallistumismahdollisuuksien vahvistamista konkreettisin toimenpitein.

Tavoitteena on tarjota elintapaohjausta vauvasta vaariin osittain omilla resursseilla ja osittain hankerahoituksen turvin. Nuorten työpajatoimintaa kehitetään osana nuorisopalveluja yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa, ja samalla haetaan rahoitusta verkostomaisen nuorten työpajatoiminnan toteuttamiseen yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Tavoitteena on vakiinnuttaa oppilaitosnuorisotyö osaksi nuorisopalveluja hankekauden jälkeen.

Eheää koulupolkua kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle siten, että luonto- ja kulttuurikasvatus muodostavat yhteisen punaisen langan seikkailullisuutta unohtamatta. Lukutaidon edistäminen on myös läpileikkaava teema. Vetovoimaisen koulutuksen kivijalkana ovat toimiva lukio ja ammatillinen koulutus. Ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen kanssa tehdään tarkoituksenmukaista yhteistyötä. Lukiokoulutusta ja urheiluvalmennusta (Freeride Academy) markkinoidaan aktiivisesti. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointiin ja henkilöstön pito- ja vetovoimaan panostetaan kaikilla tehtävätasoilla. Kunnan kotoutumis- ja kotiutumistyöhön osallistutaan aktiivisesti esimerkiksi uusien muoniolaisten kohtaaminen -tapahtuman kautta. Kansainvälisyyttä tehdään näkyväksi eri keinoin hyödyntämällä esimerkiksi Erasmus+ -toimintaa ja muita kansainvälisiä ohjelmia.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
-----------------	--------	--------	--------	--------

Koulutustasomittain	359,6	366,2		
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24 –vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä	6,1			
HYTE- kerroin euroa/asukas	20,5	19,6		
TEAvisari, kuntajohto		80		

Tavoitteet			
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Mielekäs arki			
Tavoite: Kotiutuminen			
Toimenpiteet	Lapsiystävällinen kunta		
	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Lapsiystävällinen kunta -haku prosessi toteutunut ja toimintasuunnitelma laadittu		0	2
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma käsitelty lautakunnassa		0	1
Vastuu	Paivi Rantakokko		
Tavoite: Aktiiviseen elämään kannustaminen			
Toimenpiteet	Elintapaneuvonta varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle		
	Oppilaitosnuorisotyö		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Tarvittavat arvioinnit tehty, rekrytoinnit toteutettu ja ja työnkuvat laadittu		0	6
Vastuu	Paivi Rantakokko		
Brändin vahvistaminen - Laatua työhön ja vapaa-aikaan			
Tavoite: Vaikutusten arvioiminen			
Toimenpiteet	Johtamisella hyvinvointia		
	Koulukuljetuskilpailutus		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Laajan hyvinvointisuunnitelman hyödyntäminen talousarviotyössä ja vuosiraportointi		0	2
Uudet koulukuljetussopimukset ovat voimassa 1.8.2027 alkaen		0	1

Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja
Tehtäväyksikkövastaava: varhaiskasvatusvastaava

Tehtävän kuvaus: Varhaiskasvatuspalveluiden tarkoituksena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen ja siihen kuuluvan esiopetuksen katsotaan muodostavan lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden sekä perustan elinikäiselle oppimiselle. Varhaiskasvatuslain puitteissa tarjotaan laadukasta varhaiskasvatusta mahdollisimman kattavasti, monipuolisesti ja yksilöllisesti varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle laaditaan yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) ja esiopetuksessa esiopetussuunnitelma (LEOPS), joita päivitetään tarvittaessa ja joiden vaikuttavuutta arvioidaan. Lasten huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö nähdään kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuuden perustana. Aktiivista yhteistyötä tehdään eri kunnan toimijoiden kanssa. Yhteistyön tavoitteena on saada aikaan erilaisia toimintoja varhaiskasvatuksen sisällä sekä tuottaa niitä myös muille ryhmille.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Toiminnan tavoitteeksi asetetaan onnellisten ja hyvinvoivien lasten tukeminen ja kasvun edistäminen. Turvallisessa ja toimivassa oppimisympäristössä toteutettavan esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen katsotaan olevan laadukasta ja määrällisesti riittävää, ja näiden tavoitteiden kehittämiseen sitoudutaan.

Pedagogiikassa painotetaan luontoa, liikuntaa ja leikkiä. Varhaiskasvatuksen asiakaskokemusta seurataan vuosittain toteutettavalla omalla asiakaskyselyllä, joka tehdään joulukuussa. Kyselyn tuloksia hyödynnetään suunnitelmallisesti varhaiskasvatuksen toiminnan ja palvelujen arvioinnissa sekä kehittämisessä. Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnissa hyödynnetään laadunarviointijärjestelmä Valssia.

Asiakkaille myönnetään mahdollisimman hyvin heidän tarpeitaan vastaava varhaiskasvatuspaikka, ja kuntalisää maksetaan sovitulla tavalla.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Varhaiskasvatuspalveluja toteutetaan Päiväkotitunturihelmassa, esiopetuksessa ja esioppilaiden täydentävässä varhaiskasvatuksessa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Varhaiskasvatuksessa on (Daisy 20.9.2026) yhteensä 74 lasta. Lisäksi koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa on 25 lasta ja esiopetuksessa 14 oppilasta. Henkilöstö muodostuu varhaiskasvatusvastaavasta, 5–6 varhaiskasvatuksen opettajasta (lapsimäärästä riippuen), 9 lastenhoitajasta ja 3 varhaiskasvatuksen sosionomista. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtäviä hoidetaan esiopetuksen opettajan toimesta, jonka tehtävänkuvaan sisältyy esiopetuksen opettajan perustehtävien lisäksi päiväkodin ja esiopetuksen erityisopettajan tehtävät sekä pedagogisen johtajan tehtävät. Varhaiskasvatustarpeiden kehittymistä seurataan ja tarvittaessa reagoidaan lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja sekä kehittämällä palvelujen muotoja.

Kotihoidontuen saajien määrä vaihtelee vuosittain syntyvyyden mukaan. Kotihoidontuen menot ovat pysyneet pääosin samalla tasolla edellisvuosiin verrattuna, ja kuntalisää maksetaan sopimuksen

mukaisesti kaikille kotihoidontukea saaville perheille.

Esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan juurruttamista osaksi varhaiskasvatuspalveluja on edistetty tavoitteiden mukaisesti, ja yhteistyötä on vahvistettu. Uuteen päiväkotiin muuton on katsottu lisänneen arjen kohtaamisia, mahdollistaneen tiiviimmän yhteistyön sekä tukeneen yhteisten toimintatapojen rakentamista. Päiväkodissa on otettu käyttöön säännölliset yhteiset tapahtumat, pienryhmätoiminta, ja pedagogisia palaverikäytäntöjä uudistetaan tukemaan yhteistä pedagogista suunnittelua, arviointia ja toiminnan kehittämistä.

Vuoden 2027 tavoitteeksi asetetaan turvallisen, yhdenvertaisen ja osallisuutta vahvistavan toimintakulttuurin rakentamisen painottaminen. Otetaan käyttöön turvallisen tilan periaatteet sekä kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi sitoudutaan Pisarapuuttumisen menetelmään. Lasten välisiä vuorovaikutustilanteita havainnoidaan aktiivisesti ja kiusaamiseen, häirintään sekä epäasialliseen kohteluun puututaan viipymättä. Luontokasvatuksen ja Vihreä lippu -toiminnan annetaan säilyä tärkeänä osana päiväkodin pedagogista toimintaa. Luontosuhdetta, ympäristötietoisuutta ja kestävän elämäntavan taitoja vahvistetaan monipuolisella toiminnalla, ja luontoa hyödynnetään monipuolisena oppimis- ja toimintaympäristönä osana päivittäistä toimintaa.

Toimintalupauksen vaikuttavuutta seurataan muun muassa seuraavilla indikaattoreilla.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
Päiväkotitunturihelmen täyttöaste % (20.9. Daisy)	102	73	84	
Alle 3-vuotiaiden osuus päiväkodin lapsista % (20.9. Daisy)	35	29	25	
Asiakastyytyväisyyskysely (arviointi asteikolla 1-5)				
Muonion kunnan varhaiskasvatuspalvelut ovat riittävät	4,4	4,5		
Liikummeko varhaiskasvatuksessa riittävästi	4,3	4,1		
Saan osallistua riittävästi lapseni varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun ja arviointiin	3,7	4,2		
Lapseni viihtyy varhaiskasvatuksessa	4	4,6		
Lapseni varhaiskasvatus toteutuu hänen tarpeidensa mukaisesti	4,2	4,4		

Tavoitteet			
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Mielekäs arki			
Tavoite: Ruokakasvatuksen vahvistaminen			
Toimenpiteet	Lasten osallisuus ja ruokailon vahvistuminen; ryhmät toteuttavat joka kuukausi vuorotellen jonkin ruokakasvatustoiminnan ja panostavat ruokasalin viihtyvyyteen		
	Makuaakkoset-Diplomi suoritetaan hyväksytysti (45 kohdan kriteeristö käydään läpi henkilöstön ja ruokapalveluiden kanssa)		
	Ruokakasvatuksen nykytilaa arvioidaan ja osallistutaan erilaisiin ruokakasvatuksen teemaviikkoihin		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Makuaakkoset-Diplomia haettu ja saatu		0	2
Lasten osallisuus ja ruokailon vahvistuminen; ruokakasvatustoiminta toteutunut		0	11
Ruokakasvatuksen nykytilaa arvioitu ja teemaviikot toteutuneet		0	3
Vastuu	Anna-kaisa Muotka, Kaisa Mella		
Tavoite: Liikunnallisen toimintakulttuurin kehittäminen			

Toimenpiteet	Lisätään lasten päivittäistä liikkumista ja vahvistetaan liikuntaa osana päiväkodin monipuolista toimintaa; seurataan liikuntatoiminnan toteutumista ryhmien suunnitelmissa ja pedagogissa palavereissa.		
	Perheiden yhteistä aktiivista toimintaa tuetaan erilaisin tapahtumin ja liikkumiskampanjoin		
	Vahvistetaan liikunnallista toimintakulttuuria nimeämällä Liikkuva varhaiskasvatus -koordinaattori sekä tukemalla hänen osallistumistaan koordinaattoriverkoston toimintaan		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Liikkuva varhaiskasvatus-koordinaattorin nimeäminen ja verkostotapaamisiin osallistuminen		0	3
Lisätään lasten päivittäistä liikkumista ja vahvistetaan liikuntaa osana päiväkodin monipuolista toimintaa . (toteutunut Kyllä=1, Ei toteutunut Ei=0)		0	1
Perheiden aktiivista toimintaa tuettu kampanjoin ja tapahtumin		0	3
Vastuu	Kaisa Mella		
Tavoite: Toimintakulttuurin vakiinnuttaminen			
Toimenpiteet	Edistetään uuden toimintakulttuurin vakiintumista toteuttamalla säännöllisiä henkilöstön kehittämispäiviä (arvioidaan nykyisiä toimintatapoja, rakennetaan yhteisiä käytäntöjä ja seurataan muutoksen etenemistä)		
	Henkilöstön osaamisen ja yhteisen ymmärryksen vahvistaminen; koko henkilöstö osallistuu lapin varhaiskasvuspäiville ja hyödynnetään koulutuksesta saatua osaamista päiväkodin toiminnan kehittämisessä		
	Vahvistetaan yhteistä pedagogista suunnittelua ja arviointia sekä seurataan toteutumista säännöllisesti henkilöstön kanssa; Hyödynnetään säännöllisiä pedagogisia palavereita toiminnan suunnitteluun ja arviointiin		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Henkilöstön kehittämispäivät toteutuneet		0	2
Pedagogiset palaverit toteutuneet		0	20
Henkilöstö osallistunut lapin varhaiskasvuspäiville		0	1
Vastuu	Kaisa Mella		

Perusopetus

Vastuuhenkilö: Tehtäväaluevastaava: perusopetuksen rehtori

Tehtävän kuvaus: Perusopetus sisältää vuosiluokkien 1–9 opetuksen. Opetusta annetaan kahdessa eri rakennuksessa. Perusopetuksen tavoitteena on tarjota laadukasta opetussuunnitelman mukaista opetusta resurssit huomioiden. Perusopetuksen perustana on realistinen ja suunnitelmallinen budjetointi. Perusopetuksen tehtävänä on taata jokaiselle turvallinen ja tiloiltaan tarkoituksenmukainen oppimisympäristö. Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä kehittää yhteistyössä oppilaiden ja koko koulun henkilökunnan kanssa toimintakulttuuria, joka edistää yhteisöllistä hyvinvointia. Laadukkaat opiskeluhoitojen palvelut tukevat myös yksilökohtaisen opiskeluhoitojen järjestämistä. Oppilaskuntatyö ja tukioppilastoiminta ovat aktiivista. Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Oppilaille tarjotaan monipuolista kerhotoimintaa mahdollisuuksien mukaan. Liikkuvan koulu -hankkeen aikana luotuja rakenteita ylläpidetään edelleen ja kehitetään yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Koulun toimintaa kehitetään lisäksi tiiviissä yhteistyössä huoltajien, kunnan eri toimijoiden ja lähikuntien kanssa.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteena on hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvalliseksi olonsa tunteva oppilas. Tavoitteeseen pyritään alla eriteltyjen kuntastrategiaa tukevien, toiminnallisten tavoitteiden mukaisella toiminnalla sekä toiminnan seurannalla ja arvioinnilla. Perusopetuksen pedagogiikassa painotetaan käyttäytymisen myönteistä tukemista ja luontokasvatusta. Luontokasvatusta toteutetaan osana Vihreä Lippu -toimintaa. Päivittäisessä toiminnassa hyödynnetään ympäröivää luontoa monipuolisena oppimis- ja toimintaympäristönä. Perusopetuksessa osana sivistyspalveluita keskitytään erityisesti valtakunnallisen opetussuunnitelman sisältöjen mukaisesti yhdenvertaisuuden edistämiseen ja ehkäisevään päihdetyöhön. Osana sivistyspalveluita panostetaan myös henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Muonion yhtenäiskoulussa on 226 oppilasta (tilanne 20.9.2026). Henkilöstömäärän arvioidaan säilyvän pääsääntöisesti ennallaan. Henkilöstössä on rehtorin, apulaisjohtajan ja koulusihteerin lisäksi 9 luokanopettajaa, 9 aineenopettajaa, 4 erityisopettajaa, ja 7 ohjaajaa. Useiden opettajajien työtehtäviin kuuluu opetusta myös lukiossa. Koulunkäynninohjaajien lukumäärä määräytyy oppilaiden tarpeiden perusteella. Opetusryhmien koko pyritään säilyttämään enintään 25 oppilaan suuruisina.

Oppimisen tuki uudistui perusopetuksessa 1.8.2025. Tuki pyritään ensisijaisesti tarjoamaan ryhmäkohtaisesti ja tarvittaessa päädytään oppilaskohtaisiin tukiratkaisuihin. Oppimisen ja koulunkäynnin tueksi etsitään aktiivisesti ratkaisuja oppilaan etu ja hyvinvointi huomioiden. Yleisopetusryhmien lisäksi koulussa toimii kaksi erityisopetuksen ryhmää.

Koulupäivää liikunnallistetaan lisäämällä aktiivista toimintaa oppitunneille ja välitunneille. Toiminnallista oppimista hyödynnetään eri oppiaineissa oppimisen, keskittymisen ja motivaation tukemiseksi. Samalla kehitetään välituntiliikunnan mahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia liikuntavälineitä ja kannustavaa toimintaa, joka edistää oppilaiden hyvinvointia, osallisuutta ja aktiivista elämäntapaa. Lisäksi oppilaiden hyvinvointia tuetaan elintapaneuvonnalla, joka edistää terveellisiä elämäntapoja, osallisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista		21		
Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana 4. ja 5. luokan oppilaista		48		
Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana 8. ja 9. luokan oppilaista		60		
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista		68		
TEAvisari, perusopetus		79		

Tavoitteet			
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Mielekäs arki			
Tavoite: Yhdenvertainen ja turvallinen arki			
Toimenpiteet	Luodaan turvallisen tilan periaatteet		
	Oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta seurataan kaksi kertaa lukuvuodessa täytettävillä hyvi- ja kiusaamiskyselyillä.		
	Oppilaita kannustetaan kunnioittavaan, vastuulliseen ja turvalliseen toimintaan Huomaa hyvä -toimintamallin mukaisin periaattein.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Turvallisen tilan periaatteet luotu. Henkilöstö ja oppilaat perehdytetty periaatteisiin.		0	3
Kiusaamiseen puuttumisen mallin mukainen toiminta (opettajatiimi perustettu, selvittelyjä toteutettu mallin mukaisesti)		0	2
Kiusaamiskyselyiden toteuttaminen 2 kertaa lukuvuodessa		0	2
Hyvi- kyselyiden toteuttaminen 2 kertaa lukuvuodessa		0	2
Huomaa hyvä - toimintamalli käytössä		0	1
Vastuu	Marika Semi		
Tavoite: Työhyvinvoinnin kehittäminen			
Toimenpiteet	Henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi tarjotaan mahdollisuus osallistua työnohjaukseen. Työhyvinvointisuunnitelma laaditaan edistämään työntekijöiden hyvinvointia, työkykyä, työssä jaksamista sekä turvallista ja sujuvaa työympäristöä.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Työhyvinvointisuunnitelman laatiminen ja päivittäminen		0	2
Työnohjaukseen osallistumisen mahdollisuus		0	1
Vastuu	Marika Semi		

Lukio

Vastuuhenkilö: lukion rehtori

Tehtävän kuvaus: Toisen asteen koulutukseen kuuluvat kunnan palveluna lukiokoulutus, yhdistelmäopinnot, ylioppilastutkinto sekä lukion aineopintojen tarjoaminen muissa oppilaitoksissa opiskeleville. Tavoitteena on tarjota nuorille laadukas yleissivistävä koulutus ja hyvät valmiudet ja mahdollisuudet jatkokoulutukseen. Aikuisille ja erityisen painavin syin muille opiskelijoille tarjotaan aikuislukion oppimäärä aikuisten LOPS2021 mukaan. Opiskelijalla on lukioaikanaan mahdollista suorittaa kaikki tarvitsemansa valtakunnalliset pakolliset ja syventävät opintojaksot. Tarjolla on lisäksi paikallisia opintojaksoja erityisesti luontoliikuntaan ja työelämävalmiuksiin liittyen. Tarvittaessa käytetään itseopiskelua ja muualta ostettuja kursseja. Urheiluvalmennustoiminta antaa urheilijoille mahdollisuuden opiskelun ja harjoittelun joustavaan yhdistämiseen. Urheiluvalmennukseen voi osallistua myös opiskelija, joka harjoittelee tavoitteellisesti, vaikka ei ole kilpaurheilija. Urheiluvalmennuksen osana lukiossa toimii Vapaalasku akatemia.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muonion lukio tarjoaa monipuolista, motivoivaa ja opiskelijalähtöistä opetusta niin, että opiskelijalla on mahdollisuus onnistua ylioppilaskirjoituksissa sekä saada hyvät valmiudet jatko-opintoihin. Yhteistyötä Ammattiopisto Lappian ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymän (REDU) kanssa mahdollistaa ammattiopintojen suorittamisen kaksoistutkintona tai pienempinä kokonaisuuksina. Lukion opiskelijalla on mahdollisuus asua lukion soluasunnoissa, jos hän tulee sivistyspalvelujen koulukuljetusalueen ulkopuolelta. Opiskeluhyvinvoinnista huolehtimiseen ja luontosuhteen edistämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen kehittämistä osana lukion pedagogista toimintaa jatketaan vuonna 2027. Tekoäly otetaan aktiiviseksi työkaluksi lukion opetuksessa, ohjauksessa ja erityisopetuksessa.

Luontoliikuntaan ja yrittäjyyteen kannustavat paikalliset valinnaiset opintokokonaisuudet toteutetaan osana lukion perustoimintaa. Yhteistyötä muiden alueen koulutuksen järjestäjien kanssa jatketaan ja tarjoamme näitä paikallisia valinnaisia opintojaksoja myös muiden oppilaitosten opiskelijoille. Vapaalasku akatemian leirivalmennukseen osallistuminen on jatkossakin mahdollista muiden oppilaitosten opiskelijoille.

Opiskelijamäärää pyritään nostamaan kehittämällä yhteishakuun liittyviä toimintatapoja ja tuomalla lukion luontoliikunta- ja eräkurssien sekä Vapaalasku akatemian mahdollisuudet näkyväksi kunnan markkinoinnissa. Kaksoistutkintoa tekevien opiskelijoiden opiskelun turvaamiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä Ammattikoulu Lappian ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymän (REDU) kanssa kehitetään niin lukio- ja ammattiopintojen yhdistämisen sujuvoittamiseksi. Kehitetään kansainvälistä yhteistyötä sekä lähialueilla että Euroopassa.

Kauempaa tulevien lukion opiskelijoiden asuminen järjestetään kunnan omana toimintana yhteistyössä oppilaitosnuorisotyön ja tarvittaessa Ammattiopisto Lappian kanssa.

Vuoden 2027 budjettiin on varattu erityisopetuksen ja oppimisen tuen resurssi. Avustajien ja koulukuljetusten tarve riippuu opiskelijoiden tarpeista.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
Opiskelijoiden määrä päätoimiset (20.9.)	33	23	26	
Opiskelijoiden määrä yhdistelmäopiskelijat (20.9.)	8	11	12	
Opiskelijoiden määrä aineopiskelijat (20.9.)	4	5	3	
Läpäisyaste ylioppilaaksi valmistumaan pyrkineiden osalta	93	100	85,7	
TEAvisari, lukiokoulutus	75			

Tavoitteet			
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Lumovoimainen koulutus ja työelämä			
Tavoite: Kansainvälisen yhteistyön käynnistäminen lähialueella ja Euroopassa			
Toimenpiteet	Etsitään lähialueelta kansainvälinen yhteistyökumppani (Ruotsi/Norja). Suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä opiskelijat osallistaen yhteinen vierailu tai tapahtuma.		
	Etsitään yhteistyökumppani/-kumppaneita ja haetaan Erasmus ja/tai Nordplus rahoitusta kansainvälistä lukiolaisille suunnattua hanketta varten.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Yhteistyökumppani löydetty, Erasmus ja/tai Nordplus hankeavustus haettu, saatu ja toiminta aloitettu.		0	4
Lähialueyhteistyön kumppani löydetty, vierailu tai tapahtuma suunniteltu ja toteutettu.		0	3
Vastuu	Priitta Poyhtari-troen		
Tavoite: Tiede- ja tutkimusyhteistyön kytkeminen lukion opetukseen.			
Toimenpiteet	Tiede- ja tutkimusyhteistyön suunnittelu osaksi lukio-opetuksen vuosikelloa ja suunnitelman toteuttaminen.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Yhteistyö suunniteltu (1) ja toteutettu (2)		0	2
Vastuu	Priitta Poyhtari-troen		
Tavoite: Opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen ja terveellisten elintapojen edistäminen			
Toimenpiteet	Aloitetaan neuvottelut ja tehdään suunnitelma oppilaitosnuorisotyön vakinaistamisesta yhteistyössä kunnan nuorisopalvelujen ja Ammattiopisto Lappian Muonion toimipisteen kanssa.		
	Haetaan hankerahoitusta opiskelijoiden elintapaohjaustoiminnan käynnistämiseen yhdessä kunnan liikunta- ja hyvinvointipalvelun ja Ammattiopisto Lappian Muonion toimipaikan kanssa ja käynnistetään toiminta.		
	Ilmaisen aamupalan tarjoaminen lukiolaisille ja opiskeleijoiden kannustaminen palvelun käyttöön.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Neuvottelut oppilaitosnuorisotyön vakinaistamiseksi aloitettu (1) ja suunnitelma tehty (2).		0	2
Elintapaohjauksen hankerahoitusta haettu (1), avustus saatu (2) ja toiminta käynnistetty (3).		0	3
Opiskelijoille tarjotaan ilmainen aamupala (1).		0	1
Opiskelijoista keskimäärin 10 % (1), 20 % /(2), 30 % (3) opiskeleijoista syö aamupalaa päivittäin.		0	3
Vastuu	Priitta Poyhtari-troen		

Kansalaisopisto

Vastuhenkilö: Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja, kansalaisopiston rehtori
Tehtäväyksikkövastaava: kirjastonjohtaja- kulttuurivastaava

Tehtävän kuvaus: Kansalaisopistossa järjestetään koulutusta ja kursseja vapaata sivistystyötä koskevien säännösten mukaisesti. Kuntalaisille tarjotaan monipuolisia ja laadukkaita koulutuspalveluja mahdollisimman kattavasti opiskelijoiden toiveet huomioiden. Lisäksi mahdollistetaan etäopintoja muissa oppilaitoksissa ja ylläpidetään tentinvalvontapalvelua. Koulutuksen saavutettavuutta ja monipuolisuutta kehitetään välittämällä kuntalaisille tietoa muiden oppilaitosten etäopintomahdollisuuksista ja kursseista. Kansalaisopisto tarjoaa monipuolisen opinto-ohjelman, joka tukee elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä sekä vastaa kuntalaisten erilaisiin kiinnostuksen kohteisiin ja osaamistarpeisiin.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Kansalaisopistossa mahdollistetaan monipuolinen oppiminen ja harrastaminen sekä edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Kansalaisopiston toiminnalla luodaan omalta osaltaan onnellista arkea, ja toiminnassa kiinnitetään huomiota syrjinnän vastaiseen työhön sekä yhdenvertaisuuden edistämiseen. Muoniolaisten monipuoliset oppimistarpeet huomioidaan kurssitarjonnassa, joka vastaa erilaisiin kiinnostuksen kohteisiin ja tarpeisiin. Mahdollisuuksia luonto-, kulttuuri- ja hyvinvointisisältöjen opiskeluun tarjotaan, ja seikkailuhenkisyttä vahvistetaan hyödyntämällä paikallista ympäristöä ja kulttuuria oppimisessa. Yhteistyömahdollisuuksia kehitetään eri sidosryhmien ja lähikuntien oppilaitosten kanssa. Opintokokonaisuuksia suunnitellaan tavoitteellisesti ja kuntalaisilta saadun palautteen pohjalta.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Yhteistyötä alueen muiden kansalaisopistojen kanssa kehitetään edelleen, ja uusia yhteistoiminnan ja verkostoitumisen mahdollisuuksia kartoitetaan aktiivisesti. Asiantuntijaosaamisen jakamista vahvistetaan osallistumalla alueellisiin tapaamisiin, hankkeisiin ja verkostoihin. Kuntien välillä välitetään tietoa opettajaresursseista, kuntalaisille markkinoidaan muiden opistojen kurssi- ja etäopintotarjontaa sekä hyödynnetään yhteistyömahdollisuuksia opetustarjonnan monipuolistamiseksi. Lisäksi opinto-ohjelmaan sisällytetään tiedot lähialueen oppilaitosten ja kansalaisopistojen ilmoittautumiskanavista, jotta kuntalaisten on entistä helpompi löytää ja hyödyntää alueen koulutusmahdollisuuksia.

Kurssitarjonnassa korostetaan sisältöjä, jotka tukevat seikkailuhenkisyttä ja lisäävät hyvinvointia. Painopisteenä on terveellisten elämäntapojen edistäminen tarjoamalla hyvinvointia, liikuntaa, terveyttä ja osallisuutta tukevia opintokokonaisuuksia eri ikäisille kuntalaisille. Luontokasvatusta kehitetään yhteistyössä lähialueiden asiantuntijoiden ja osaaajien kanssa, ja sen kautta luodaan uusia kokeiluja opiston toimintaan. Uusia kursseja kokeillaan rohkeasti, ja kurssivalikoimaan tuodaan jatkuvasti tuoreita avauksia perinteisten kurssien rinnalle. Kuntalaisia osallistetaan aktiivisesti kurssitarjonnan kehittämiseen esimerkiksi asiakasraadin kautta, jotta opiston palvelut vastaavat paikallisiin tarpeisiin ja toiveisiin.

Kansalaisopiston toiminnalla tuetaan kotoutumista tarjoamalla mahdollisuuksia oppimiseen, sosiaalisten verkostojen luomiseen ja paikalliseen yhteisöön osallistumiseen. Kurssitarjonnassa huomioidaan eri taustoista tulevien kuntalaisten tarpeet. Tarvittaessa järjestetään suomen kielen kursseja sekä luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Palveluista ja kurssitarjonnasta viestitään tarpeen

mukaan monikielisesti saavutettavuuden parantamiseksi.

Edellisvuonna laadittu opettajan opas otetaan aktiiviseen käyttöön, ja sen sisältö jalkautetaan osaksi kansalaisopiston arjen toimintaa. Opettajia perehdytetään oppaan sisältöihin, ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman periaatteita tuodaan näkyviksi opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja vuorovaikutustilanteissa. Kansalaisopistolle laaditaan turvallisemman tilan periaatteet. Tavoitteena on vahvistaa turvallista, yhdenvertaista ja osallistavaa oppimisympäristöä sekä varmistaa, että jokainen opiskelija kohdataan kunnioittavasti ja tasapuolisesti.

Kansalaisopistossa otetaan käyttöön työnantajien tarjoamia liikunta- ja hyvinvointietuja hyödyntäviä maksutapoja, mitkä parantavat palvelujen saavutettavuutta ja madaltavat osallistumiskynnystä erityisesti työikäisten kuntalaisten keskuudessa.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
Eri osallistujien lkm (lukuvuosittain 24-25, 25-26)	466	439		
Osallistumiskerrat (lukuvuosittain 24-25, 25-26)	728	673		
Opetustunnit (lukuvuosittain 24-25, 25-26)	1 975	2 005		
Opetustunnit/1000 asukasta	850	863		

Tavoitteet			
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Lumovoimainen koulutus ja työelämä			
Tavoite: Luonto- ja kulttuurikasvatus & seikkailuhenkisyys			
Toimenpiteet	Elämykset ja seikkailuhenkisyys opetuksessa: hyödynnetään luontoa oppimis- ja toimintaympäristönä järjestämällä luontoon, retkeilyyn ja ulkoiluun liittyviä kursseja		
	Lisätään mahdollisuuksia osallistua taide-, musiikki-, teatteri- ja kulttuurikursseille eri puolilla kuntaa		
	Tarjotaan paikalliseen kulttuuriin, historiaan, perinteisiin ja kulttuuriperintöön liittyviä kursseja ja luentoja		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Luontoon, retkeilyyn ja ulkoiluun liittyvien kurssien määrä		0	6
Paikalliseen kulttuuriin, historiaan ja kulttuuriperintöön liittyvien kurssien tai luentojen määrä		0	3
Taiteeseen, musiikkiin, esittävään taiteeseen ja kulttuuriin liittyvien kurssien määrä		0	35
Vastuu	Paivi Rantakokko, Paula Lopponen		
Tavoite: Terveellisen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen			
Toimenpiteet	Lisätään mielen hyvinvointia, palautumista ja arjen jaksamista tukevia opintokokonaisuuksia		
	Tarjotaan liikunta-, hyvinvointi- ja terveysaiheisia kursseja eri kohderyhmille		
	Vahvistetaan ravitsemusosaamista tarjoamalla terveellistä ruokavaliota ja ruokakasvatusta tukevia kursseja		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Liikunta-, hyvinvointi- ja terveysaiheisten kurssien määrä		0	15
Mielen hyvinvointia, palautumista ja arjen jaksamista tukevien kurssien määrä		0	3
Ravitsemusta, terveellistä ruokavaliota ja ruokakasvatusta käsittelevien kurssien määrä		0	3
Vastuu	Paivi Rantakokko, Paula Lopponen		

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuhenkilö: Tehtäväaluevastaava: kirjastonjohtaja-kulttuurivastaava

Tehtävän kuvaus: Kirjastopalvelujen tavoitteena on tarjota nykyaikaisia kirjastopalveluita kaikille kunnan asukkaille. Asiakkaille tarjotaan pääsy tietoon ja kulttuurisisältöihin, tuetaan lukemista ja lukutaitoa sekä mahdollistetaan kirjastotilojen monipuolinen käyttö ja hyödyntäminen. Kirjastopalveluilla edistetään yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kulttuuripalveluissa tarjotaan monipuolisia kulttuurielämyksiä kaikille kunnan asukkaille. Tarjolla on ajankohtaisia kulttuuripalveluita ja kulttuuritoimijoiden käyttöön soveltuvia tiloja. Kulttuuripalveluissa edistetään historian säilymistä perinnetyön kautta. Paikallisia kulttuuritoimijoita tuetaan apurahalla, jonka avulla vahvistetaan yhteistyötä tapahtumien suunnittelussa. Kulttuuritilaisuuksia järjestetään yhteistyössä paikallisten kulttuurivaikuttajien, kunnan muiden yksiköiden sekä paikallisten yrittäjien kanssa. Museossa kartoitetaan yhteistä kulttuurista ja sosiaalista pääomaa. Lisäksi pidetään esillä muoniolaista kulttuuriperintöä sekä tarjotaan opastuksia ja tapahtumia eri ikä- ja kohderyhmille.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muoniossa mahdollistetaan kuntalaisille monipuolinen pääsy tiedon, kulttuurin ja lukemisen pariin nykyaikaisten kirjastopalvelujen avulla. Käytettävissä on laadukas ja kattava kokoelma. Toiminnassa korostetaan asiakaslähtöisyyttä, minkä vuoksi panostetaan asiakaspalveluun ja riittäviin aukioloaikoihin. Aineistoa hankitaan kattavasti ja monipuolisesti huomioiden kunnan väestö rakenne, koulutus, harrastuneisuus ja hyvinvointi. Kuntalaisille tiedotetaan kirjaston palveluista sekä niiden yhdenvertaisesta saatavuudesta. Yhdenvertaisuuden toteutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota, minkä vuoksi pyritään tavoittamaan myös ne asiakkaat, jotka eivät pääse asioimaan kirjastossa paikan päällä. Lisäksi tarjotaan erikoisaineistoja asiakkaille, joilla on lukemiseste.

Kirjastoauton reittisuunnitelmaa ja kirjaston aukioloaikoja arvioidaan säännöllisesti, jotta ne vastaavat asiakkaiden toiveita ja tarpeita mahdollisimman hyvin. Kirjastoauton aikatauluista, tapahtumista ja muista palveluista tiedotetaan aktiivisesti palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi. Kirjastossa järjestetään oheistoimintaa, kuten kirjaesittelyjä, digiopastusta, kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkauksia, satutunteja sekä kulttuuritapahtumia. Yhteistyötä oppilaitosten, varhaiskasvatuksen, hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien kanssa kehitetään ja monipuolistetaan. Lasten ja nuorten kirjastopalveluita toteutetaan lukutaitotyön suunnitelman mukaisesti. Huomiota kiinnitetään henkilöstön työhyvinvointiin sekä ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen.

Kulttuuripalveluilla vahvistetaan kuntalaisten hyvinvointia, luodaan elämyksiä ja kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen. Tarjonnan saavutettavuudesta ja laadusta huolehditaan. Onnistuneita tapahtumia pyritään vakiinnuttamaan osaksi toimintaa, ja tapahtumatuotannossa panostetaan laadukkaisiin esiintyjiin. Tapahtumissa korostetaan paikallista omaleimaisuutta sekä hyödynnetään paikallisia esiintyjiä, taiteilijoita ja muita toimijoita osana ohjelmasisältöjä. Palveluita kehitetään yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa, ja laadukkaita sekä yhdenvertaisia kulttuuripalveluita tarjotaan kaikille ikäryhmille kulttuurihyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuosina 2025-2026 toteutetussa toisen asteen lukutaitohankkeessa on luotu pohja kirjaston ja oppilaitosten väliselle yhteistyölle lukutaidon edistämisessä. Vuonna 2027 painopisteenä on hankkeessa kehitettyjen toimintamallien vakiinnuttaminen osaksi kirjaston ja oppilaitosten normaalia toimintaa sekä lukutaitotyön suunnitelman toteuttamista. Samalla lukutaitotyön näkökulmaa laajennetaan työikäisiin suunnittelemalla ja kehittämällä aikuisille kohdennettuja lukutaitoa, medialukutaitoa ja lukemisharrastusta tukevia toimenpiteitä sekä liittämällä ne osaksi kirjaston lukutaitotyön suunnitelmaa. Tavoitteena on vahvistaa jatkuvaa lukutaitotyötä kaikissa ikäryhmissä neuvolaikäisistä ikäihmisiin saakka.

Päivitettyä kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa jalkautetaan ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten huomioimista kunnan palveluissa vahvistetaan. Suunnitelma koskee kaikkia kuntalaisia, ja sen tavoitteena on lisätä osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia elämän eri vaiheissa. Kulttuuri toiminnan vuosikello vakinaistetaan osaksi toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Vuosikello tukee tapahtumien ennakkointia, yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä kulttuuripalveluiden tasalaatuisuutta ja tavoitteellista toteuttamista ympäri vuoden.

Palveluiden saavutettavuutta parannetaan tiedottamalla aktiivisesti kirjastossa toimivasta Kelan asiointipisteestä sekä kehittämällä monikielistä viestintää. Kotoutumista tuetaan tarjoamalla monikielisiä aineistoja, tiedottamalla palveluista myös englanniksi sekä huomioimalla eri kieli- ja kulttuuritaustaiset asiakkaat kirjaston palveluissa. Tavoitteena on helpottaa kuntalaisten pääsyä neuvonta- ja asiointipalveluiden pariin sekä vahvistaa tiedon saatavuutta ja osallisuutta. Tavoitteena on varmistaa, että palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien kuntalaisten saavutettavissa.

Tapahtumatuotannon käytäntöjä, yhteistyöverkostoja ja markkinointia kehitetään tapahtumien laadun, näkyvyyden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Tavoitteena on lisätä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia sekä vahvistaa kunnan vetovoimaa tapahtumapaikkana. Museon elävöittämistä edistetään kehittämällä tapahtumia ja osallistavia sisältöjä. Tavoitteena on lisätä museon kiinnostavuutta ja käyttöä sekä vahvistaa paikallista kulttuuriperintöä.

Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan kehittämällä työyhteisön toimintaa sekä hyödyntämällä työnohjausta henkilöstön tukena. Tavoitteena on edistää työssä jaksamista, työyhteisön vuorovaikutusta ja ammatillista kehittymistä.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
Kulttuuritapahtumien määrä	81	71		
Kulttuuritapahtumien osallistujamäärä	3 787	2 885		
Kirjaston tapahtumien osallistumisaste, as/1000 as	400,3	604,84		
Lainauten määrä, lainat	45 949	47 010		
Lainaajien määrä, aktiiviset lainaajat	1 184	1 199		
E- aineistot, lainausmäärät	4 868	5 139		
E- aineiston kokoelmamäärä, laskennallinen	31	30		
TEAvisari, kulttuuri		63		

Tavoitteet	
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Mielekäs arki	
Tavoite: Kulttuuri hyvinvoinnin ajurina ja eriarvoisuuden kaventajana	
Toimenpiteet	Edistetään paikallisten taiteilijoiden tunnettuutta ja kulttuurin saavutettavuutta tuomalla paikallista taidetta esille kunnan julkisiin tiloihin

	Kulttuurihyvinvointisuunnitelman jalkauttaminen	
	Vahvistetaan ympäristökylien elinvoimaa edistämällä kulttuuritoimintaa, tukemalla paikallista aktiivisuutta ja tuomalla kulttuuripalveluita eri puolille kuntaa	
Mittarit	Lähtö	Tavoite
Näyttelyt kirjastolla	0	6
Paikallisten taiteilijoiden taidetta lainassa kunnan julkisissa tiloissa	0	2
Kulttuuritapahtumat ympäristökylissä	0	3
Kulttuurisisältöjä viedään hyvinvointi-, hoiva- ja asumispalveluihin	0	5
Vastuu	Paula Lopponen	
Tavoite: Lukutaitotyön vakiinnuttaminen ja lukemisen edistäminen		
Toimenpiteet	Jatketaan lukutaitotyötä osana kirjaston perustoimintaa yhteistyössä oppilaitosten, varhaiskasvatuksen ja muiden toimijoiden kanssa	
	Kehitetään aikuisten lukutaitotyötä tarjoamalla matalan kynnyksen lukemiseen, kieleen ja medialukutaitoon liittyviä palveluja ja tapahtumia	
	Vakiinnutetaan toisen asteen opiskelijoiden lukutaidon tukemiseen kehitetyt toimintamallit	
Mittarit	Lähtö	Tavoite
Lukutaitotyön yhteistyökumppaneiden määrä	0	5
Varhaiskasvatukselle, kouluryhmille ja 2. asteelle toteutettujen käyttäjäkoulutusten ja tapahtumien määrä	0	90
Aikuisille toteutettujen käyttäjäkoulutusten ja tapahtumien määrä	0	25
Vastuu	Paula Lopponen	
Tavoite: Museon elävöittäminen ja saavutettavuuden parantaminen		
Toimenpiteet	Kehitetään museon tapahtumia, näyttelyitä ja osallistavia sisältöjä eri kohderyhmille	
	Lisätään museon käyttöä ja näkyvyyttä yhteistyön, viestinnän ja hanketoiminnan avulla	
	Tuodaan esille paikallista historiaa ja kulttuuriperintöä uusilla toimintatavoilla	
Mittarit	Lähtö	Tavoite
Museossa järjestetyt tapahtumat	0	5
Museon kävijät	0	500
Yhteistyökumppaneiden määrä	0	5
Valmistellaan ja jätetään museon kehittämistä tukeva hankehakemus	0	1
Vastuu	Paula Lopponen	

Nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja
Tehtäväyksikkövastaava: nuorisovastaava

Tehtävän kuvaus: Nuorisopalveluiden tehtävänä on laadukkaiden ja monipuolisten nuorisopalveluiden tuottaminen paikkakuntalaisille lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille sekä toiminnan aktiivinen kehittäminen. Nuorisopalveluiden kohderyhmäksi on nuorisolain mukaisesti määriteltä kaikki alle 29-vuotiaat kuntalaiset. Tehtävänä on kohderyhmän kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen sekä kasvun ja kehityksen tukeminen eri elämäntilanteissa.

Nuorisopalveluissa on lappilaisen nuorisotyön perussuunnitelman mukaisesti otettu käyttöön kolme erilaista työmuotoa: nuorisotyön mahdollistaminen, yhteisöllinen ja avoin nuorisotyö sekä kohdennettu nuorisotyö. Nuorisotyön mahdollistamisen avulla luodaan edellytykset laadukkaaseen ja kehittyvään nuorisotyön tarjoamiselle kehitysmuotoisella hallinnolla, nuorisjärjestöjen tukemisella ja aktiivisesti toimivalla nuorisovaltuustolla. Tärkeitä arvoja ovat nuorten osallisuus, henkilöstön työhyvinvointi ja toiminnan kehittäminen alueen erityispiirteet huomioiden.

Yhteisöllisessä ja avoimessa nuorisotyössä tarjotaan avoimia ja ohjattuja vapaa-ajan toimintoja, kuten erilaisia harrastusmahdollisuuksia ja tapahtumia, sekä viihtyisät tilat ympäri vuoden yhdessä olemiseen. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön avulla varmistetaan, että oppilaitosten arjessa on riittävästi luotettavia aikuisia, joiden työn kautta luodaan edellytyksiä turvallisen koulu- ja opiskeluajan toteutumiselle. Vuodelle 2027 asetettuna tavoitteena on oppilaitosnuorisotyön työmuodon vakinaistaminen yhteistyössä Muonion kunnan ja Ammattiopisto Lappian Muonion toimipisteen kanssa. Kansainvälistä nuorisotyötä toteutetaan edelleen yhteistyössä nuorisokeskus Vasatokaan kanssa siten, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen tarjoamia kansainvälisiä vapaaehtoisia työntekijöitä rekrytoidaan koko sivistyspalveluiden arkeen.

Kohdennetussa nuorisotyössä työmenetelmänä käytetään etsivää nuorisotyötä, jossa tarjotaan yksilöllistä tukea elämän nivelvaiheissa, kuten opinnoissa, työllistymisessä ja arjen hallinnassa, sekä toimitaan yhteisöllisen ja avoimen nuorisotyön tukena. Kriisivalmiustyötä toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä Enontekiön ja Kolarin kuntien kanssa tehostetun nuorisotyön suunnitelman mukaisesti. Nuorisopalveluissa tarjotaan myös nuorten työpaja Kipinän palveluita alle 29-vuotiaille nuorille, jotka ovat työn tai koulutuksen ulkopuolella ja tarvitsevat tukea elämäntilanteeseensa tai urasuunnitelmiansa laatimiseen. Vuodelle 2027 asetettuna tavoitteena on nuorten työpajatoiminnan kehittäminen kehittämishankkeen avulla sekä valtionapukelpoisuuden hakeminen verkostomaisen työpajatoiminnan aloittamiseksi vuonna 2028.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muoniolainen nuoriso nähdään onnellisena ja osallistuvana. Muoniolaisten lasten, nuorten ja nuorten aikuisten monipuolisia osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia vahvistetaan. Työssä toimitaan eriarvoisuuden, syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäisemiseksi. Koko yhteisön hyvinvointia ja tulevaisuuskokoa vahvistetaan kokonaisvaltaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminnassa hyödynnetään ennaltaehkäisevää työtä sekä varhaista, avointa ja moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa niin paikallisesti kuin myös valtakunnallisesti.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Nuorisotyön valtakunnallisen kentän tapahtuvia muutoksia ja etenkin nuorisotyölle merkittävää

hanketarjontaa seurataan aktiivisesti, ja niihin reagoidaan tarvittaessa. Tavoitteena on, että oppilaitosnuorisotyö toimii yhtenä osana toisen asteen oppilaitosten kasvattajayhteisöä. Lisäksi nuorten liikkumista ja liikettä arjessa lisätään vakinaistamalla oppilaitosnuorisotyön resurssi toisen asteen opiskelijoiden arkeen. Tulevina vuosina panostetaan vahvasti lasten, nuorten ja nuorten aikuisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen, ehkäisevään päihdetyöhön ja tulevaisuususkon vahvistamiseen. Edellä mainittujen teemojen vuoksi turvallisten aikuisten määrä kunnassa on oleellisen tärkeää nuorille. Nuorten yhteisöllisyyttä tuetaan ja yksinäisyyttä ehkäistään kehittämällä nuorten työpajatoimintaa. Yhteisöllistä ja avointa nuorisotyön työmuotoa pidetään koko nuorisopalveluiden kulmakivenä. Tulevaisuudessakin keskitytään vahvistamaan monikulttuurisuutta ja kansainvälisyyttä koko nuorisopalvelujen arjessa.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4700		67		
Kunnassa toimii nuorisovaltuusto (Kyllä=1, Ei=0)	1	1	1	
Avoimen nuorisotilatyön osallistujamäärät (NuoDo-dokumentointijärjestelmä vuodesta 2023 asti)	3 637	3 525		
Kaiken kirjatun toiminnan kokonaisarvosana (Nuodo)	4,23	4,1		

Tavoitteet			
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Mielekäs arki			
Tavoite: Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen: Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen			
Toimenpiteet	Haetaan kehittämishanketta Lupa- ja valvontavirastosta, jonka avulla aloitetaan verkostomaisen työpajan kehittäminen		
	Tehostetaan nuorten kiinnittymistä nuorten työpajatoimintaan monipuolisella ja mielenkiintoisella nuorten toiveiden mukaisella sisällöllä		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Työpajatoimintaan sitoutuneiden nuorten määrä		0	5
Hankeavustus haettu ja saatu		0	2
Projektityöntekijä rekrytoitu		0	1
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Lumovoimainen koulutus ja työelämä			
Tavoite: Tulevaisuususkon vahvistaminen: Oppilaitosnuorisotyön vakinaistaminen yhteistyössä Muonion lukion ja Ammattiopisto Lappian Muonion toimipisteen kanssa			
Toimenpiteet	Aloitetaan neuvottelut ja tehdään suunnitelma oppilaitosnuorisotyön vakinaistamisesta yhteistyössä lukion ja Ammattiopisto Lappian Muonion toimipisteen kanssa		
	Oppilaitosnuorisotyö toteuttaa tulevaisuususkkoa, osallisuutta ja arjen hallintaa vahvistavaa toimintaa yhdessä oppilaitosten kanssa opiskeluarjessa ja nuorten vapaa-ajalla.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Oppilaitosnuorisotyön kohtaamisten määrä		0	2 500
Oppilaitosnuorisotyön toteuttamien toimintojen nuorten antamien palautteiden keskiarvo		0	4,5
Oppilaitosnuorisotyön toimintatuntien määrä		0	380
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Lumoava ympäristö			
Tavoite: Liikunnallisen ja seikkailuhenkisen elämäntavan edistäminen: Sisällytetään nuorisotyön eri työmuotoihin liikkumista ja aktiivista elämäntapaa edistäviä toimintoja			
Toimenpiteet	Järjestetään nuorille matalan kynnyksen liikunta- ja seikkailuhenkisiä tapahtumia yhteistyössä paikallisten		

	toimijoiden ja naapurikuntien kanssa		
	Oppilaitosnuorisotyö toteuttaa matalan kynnyksen liikunnallisia ja toiminnallisia aktiviteetteja opiskeluarjessa		
	Sisällytetään työpajatoimintaan säännöllisesti liikuntaa, ulkoilua ja seikkailullista tekemistä osana nuorten arjenhallintaa ja hyvinvointia		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Oppilaitosnuorisotyössä järjestettyjen liikunnallisten toimintojen määrä		0	30
Nuorten työpajatoiminnassa järjestettyjen liikuntaa, ulkoilua ja seikkailullista toimintaa sisältävien toimintojen määrä		0	30
Järjestetty yksi seikkailuhenkinen tapahtuma yhteistyössä naapurikuntien kanssa sekä kaksi liikunnallista tapahtumaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa		0	3

Liikuntapalvelut

Vastuhenkilö: Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja
Tehtäväyksikkövastaava: liikunta- ja hyvinvointivastaava

Tehtävän kuvaus: Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä huolehtia kuntalaisten mahdollisuudesta harrastaa liikuntaa ja olla fyysisesti aktiivisia. Palvelujen kohderyhmänä ovat kuntalaiset kaikissa ikäryhmissä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on koko kunnan yhteinen tavoite, jonka koordinoimisvastuu on liikunta- ja hyvinvointipalveluissa. Mielekkään arjen mahdollistaminen muoniolaisille vaatii vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä.

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut tuottavat itse palveluita eri käyttäjäryhmille, mutta tehtäväkuvauksen tavoitteeseen pääseminen vaatii monialaista yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään Lapin hyvinvointialueen, kunnan eri yksiköiden, paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa laadukkaiden palveluiden ja tavoitteellisen kehittämistyön toteutumiseksi. Liikunta- ja hyvinvointipalvelut tuottavat etenkin matalan kynnyksen palveluita. Elintapaneuvonnan avulla pyritään tavoittamaan kuntalaiset, jotka hyötyvät elintapojen muuttamisesta sekä aktiivisuuden lisäämisestä terveytensä kannalta eniten.

Alueen liikuntaseurojen ja yhdistysten toimintaa tuetaan avustuksilla. Lisäksi urheilusaavutuksista palkitaan kunnassa hyväksytyjen kriteerien mukaisesti. Liikuntapaikkojen kunnosta huolehditaan yhteistyössä elinvoimapalveluiden kanssa ja kuntalaisia kannustetaan hyödyntämään näitä liikkumisen mahdollisuuksia myös omatoimisesti. Liikkumisen kynnystä madalletaan tarjoamalla sisäliikuntatiloja edullisesti sekä liikuntavälineitä maksuttomasti kuntalaisten käyttöön.

Käyttötalous (Ulk. ja Sis.)	TP 2025	TA 2026	MTA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Kaiken liikunta- ja hyvinvointityön laaja-alaisena tavoitteena ovat hyvinvoivat ja aktiiviset kuntalaiset. Kunnan palvelutarjonnalla on olennaista tavoittaa ja aktivoida vähän liikkuvat kuntalaiset. Hyvinvointia edistävän liikunnan harrastamista ja arjen aktiivisuuden lisääntymistä tavoitellaan kaikissa ikäryhmissä. Tarkoituksena on täydentää kolmannen sektorin toimintaa liikunnan ja hyvinvoinnin kentällä. Palveluista halutaan saavutettavia ja kuntalaisten tarpeisiin vastaavia.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ennaltaehkäisevää työtä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen ja yhdistysten kanssa. Toimintaa ohjaavat lakisääteiset suunnitelmat, joiden laatimisessa hyödynnetään poikkihallinnollista yhteistyötä kunnan sisällä, hyvinvointialueen kanssa sekä osallistetaan paikallisia yhdistyksiä.

Kuntalaisia aktivoidaan ohjatun toiminnan lisäksi kampanjoilla, tapahtumilla ja tempauksilla. Kuntalaiset pääsevät ideoimaan ja valitsemaan osallistavaan budjetointiin varatun määrärahan käyttökohteen vuosittain. Liikunta- ja hyvinvointipalvelut osallistuvat asiantuntemuksellaan yhteistyössä muiden kunnan toimintayksiköiden, paikallisten yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tapahtumien, kerhojen, leiri- ja retkitoiminnan järjestämiseen. Yhdessä kunnan elinvoimapalveluiden kanssa kehitetään toimivia liikunta- ja ulkoilupaikkoja aktiivisuuden lisäämiseksi. Erityisesti lähiliikuntapaikat madaltavat kynnystä liikkumiseen ja tavoittavat lapsiperheitä. Jotta hyvinvointia voidaan lisätä kunnassa kokonaisvaltaisesti, voimavarat kohdennetaan tarveperusteisesti.

Elintapaneuvonta kaikenikäisille kuntalaisille tulee olemaan tulevaisuudessa merkittävä tekijä

kuntalaisten hyvinvointierojen kaventamiseksi. Tavoitteena on tarjota elintapaneuvontaa kaikenikäisille, vakiinnuttaa elintapaneuvonta peruskoululaisille sekä pilotoida elintapaneuvontaa toisella asteella.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Arjen passivoituminen ja liikkumattomuus on edelleen suuri haaste niin maanlaajuisesti kuin paikallisesti. Yhteiskunnalliset muutokset passivoivat arkea kaikissa ikäryhmissä, mikä haastaa tehtäväyksikön resurssien riittämistä. Passiivisten kuntalaisten määrä lisääntyy ja terveyserot kasvavat. Hyvinvointi näkyy vahvasti Muonion kunnan strategiassa vuosille 2026-2030, ja liikunta- ja hyvinvointipalvelut ovat keskeinen toimija mielekkään ja aktiivisen arjen luomisessa. Toimia aktiivisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi tehdään vahvasti myös valtakunnallisesti Suomi liikkeelle 2027 – ohjelman avulla, jonka tavoitteena on kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä.

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut kohdentuvat jatkossa yhä vahvemmin niihin kuntalaisiin, jotka hyötyvät eniten aktiivisuuden lisäämisestä terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Tämä tarkoittaa etenkin elintapaneuvonnan tarpeen lisääntymistä. Fyysisesti passiivisten kuntalaisten tavoittamiseksi etsitään jatkuvasti keinoja ja liikunta- ja hyvinvointipalveluita järjestetään myös sivukylillä. Palvelujen saavutettavuus huomioidaan etenkin kohdentamalla viestintää, palveluiden selkeällä kuvailulla sekä viestimällä kohderyhmän mukaan myös englanniksi. Kaikessa toiminnassa noudatetaan turvallisen tilan periaatteita. Pitkäjänteisen liikunnanohjauksen ansiosta palvelutarjontaa pyritään laajentamaan vertaisohjatulla toiminnalla, jolla lisätään liikuntaharrastuksen säännöllisyyttä ja näin liikunnanohjaajan työpanosta voidaan kohdentaa aloitteleville liikunnan harrastajille. Uimataidottomien koululaisten uimalippukannustinta jatketaan uimataidon parantamiseksi.

Liikettä koulupäivään -hanke päättyy kesällä 2027, jonka jälkeen työn jatkumista määrittää lapsiin ja nuoriin varattu työresurssi. Hankkeessa työskentelevä liikunnanohjaaja on vastannut peruskouluikäisten elintapaneuvonnasta ja Move!-polun kehittämisestä sekä tietotaidon lisäämisestä liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi osana koulupäivää koko henkilöstölle. Viimeisimmän mittauksen mukaan heikko fyysinen toimintakyky on 42%:lla 5.lk:sta ja 57%:lla 8 luokkalaisista. Elintapaneuvonta peruskouluikäisille tulee vakiinnuttaa sekä laajentaa yhä varhaisemmassa vaiheessa lapsille ja perheille sekä hanketyöllä toiselle asteelle. Perheiden, lasten ja nuorten elintapaohjaukseen tulee varata työresurssia, sillä tutkimustuloksen perusteella varhaisvuosien ja perheen liikunnallisella elämäntavalla on suurin merkitys aikuisiän liikunnan ylläpitämisessä. Yhdistykset ovat merkittävä toimija kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjinä. Yhteistyötä pyritään jatkuvasti kehittämään, jotta julkisen ja kolmannen sektorin toimet tukisivat ja täydentäisivät toisiaan. Yhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan ja kehitetään järjestämällä vuosittain Meän Yhistysten Tapaamisia ja harrastemessut.

Vuonna 2026 laadittu laaja hyvinvointisuunnitelma ohjaa kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti vuoteen 2030 saakka. Ehkäisevä päihdetyön suunnitelma ohjaa toimia päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja aiheutuvien haittojen vähentämiseksi vuosina 2026-2029. Päihdetyön saavutettavuutta ja palveluun ohjautumista kehitetään opiskelijatyönä kunnan verkkosivujen avulla. Lisäksi Muonion kunnalle on laadittu suunnitelma henkilöstön liikkumisen tukemiseksi. Suunnitelmiin kirjattuja toimenpiteitä jalkautetaan ja niiden edistymistä seurataan.

Liikunnan ja hyvinvoinnin toimintakentän muutoksia ja hanketoimintaa seurataan ja mahdollisuuksia kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi hyödynnetään aktiivisesti.

Osallistuminen alueelliseen hytetu-yhteistyöhön on perusta hyvinvointialueen kanssa tehtävään moniammatilliseen työhön.

Tavoitteena on aktivoida kunnassa toimivat liikuntayhdistykset hakemaan vuosittain liikunta-avustusta.

Osallistava budjetointi on koettu toimivaksi toimenpiteeksi kuntalaisten osallistamisessa.

Suoritetaulukko	TP2024	TP2025	TA2026	TA2027
TEAvisari, liikunta	57		73	
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5.lk oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	40	42,9		
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus) 8.lk oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	46,4	57,1		
Hyte-kerroin, 0–100	66	64		
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 v. täyttäneillä / 10 000 asukasta	340,8	491,9		
Kunta kutsuu koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen (K/E)	1	1		

Tavoitteet			
Älykkäästi sopeutuva ja kipinävoimainen kunta			
Tavoite: Vaikutusten arviointi			
Toimenpiteet	Palveluiden tuloksia ja vaikuttavuutta arvioidaan		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Elintapaneuvonnassa otetaan käyttöön vaikuttavuutta mittaava Hyviö -työkalu		0	1
Elintapaneuvonnan tuloksia esitellään sivistyslautakunnassa		0	1
Elämänlaatua onnellisesta arjesta - Mielekäs arki			
Tavoite: Aktiiviseen elämäntapaan kannustaminen			
Toimenpiteet	Elintapaneuvontaa ja liikunnanohjausta tarjotaan usealle ikäryhmälle Ohjatut matalan kynnyksen liikuntaryhmät ja tapahtumat eri kohderyhmille		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Liikuntapalveluiden vuosikellossa on matalan kynnyksen ryhmiä yli 50%		0	1
Lasten, nuorten ja perheiden elintapaohjaukseen ja liikunnanohjaukseen on varattu työresurssi		0	1
Elintapaneuvontaa on pilotoitu 2. asteen opiskelijoille		0	1
Tavoite: Osallistaminen ja osallistuminen			
Toimenpiteet	Yhteistyö lapin hyvinvointialueen, järjestöjen, yhdistysten sekä kuntalaisten kanssa hyvinvoinnin edistämiseksi		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Yhteistyössä hyvinvointialueen, yhdistysten ja kuntalaisten kanssa järjestetyt tapahtumat kpl/vuosi		0	8
Älykkäästi sopeutuva ja kipinävoimainen kunta - Tulevaisuuden johtaminen ja ennakoiva ote			
Tavoite: Tulevaisuuden johtaminen ja ennakoiva ote			
Toimenpiteet	Suunnitelmien päivittäminen ja jalkauttaminen		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Kunnan palvelualueet osallistuvat vuosittaisen hyvinvointiraportin laatimiseen		0	1
Hyvinvointitietoa, seurantaa ja arviointia esitellään laajennetussa johtoryhmässä ja sivistyslautakunnalle		0	2

Ehkäisevän päihdetyön työryhmä on kokoontunut osana moniammatillista työryhmää	0	1
Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi on aloitettu	0	1